

J E L E N K Ö R.

21. szám.

Pest, szerda. Martzius 14.

1832.

Foglalat: Magyar- és Erdélyország (34 Megyéink küldöttségeinek udvarlása Bécsben Ő Felségöknél. A' magyar tud. Társaság martziusi gyűléséről első közlés. Bán József †). Anglia (alsó 's felsőházi tanácskozások). Franciaország (pairkamaraí vitatások a' Jan. 21ki gyászünnepről 's egyebek). Belgium. Olaszország. Orosz birodalom. Görögország (a' Constitutionalis fél győz Capodistrias pártja ellen). Brazília (a' Negerek, Mulattok 's Fejérek állapotja Amerikában pol. szempontból). Elegy hírek. Pénzfolyamat. Gabonaár.

MAGYAR és ERDÉLYORSZÁG.

Megyéink tisztelkedő küldöttségeinek Bécsben üdvözlő egyeteméről a' Beobachter így ír Martz. 6kán: „Minél fenyegetőbb volt a' veszély, mellyet a' cholera öldöklő mirígye a' cs. kir. birtokokra hozott; minél magasb fokra hágott minden hiv jobbágy aggodalma, midőn a' gonosz végre Ő Felsége birodalma széktartó városát is eléré 's így a' haza atyja legdrágább éltehez annál inkább látszott közelíteni, mivel Az, mint mindenkor, ugy most is, az uj inséget alattvalóival atyailag megosztva rettenhetlen bátorsággal édes övéi közt mind végig megmaradt: annál mélyebben hatá meg mindenek szivét az örömrzés annak tapasztaltán, hogy a' legjobb Uralkodó fenmaradásaért öntött könnyörgéseket meghallgatá az ég, 's az Ő 's fels. Háznépe életök sérületlen épességben megtartatott.

Elragadtatva illy örömrzéstől Pest vármegye, Főherczeg és Nádor Ő cs. kir. Fensége előlülése alatti egyik köz gyűlésében elhatározá, hogy legfelsőbb engedelmért esedezék örömet 's leghivebb ön felajánlását a' thrón lábainál kifejthetnie. E' végzése Pest vármegyének viszhangra talált minden magyar kebelben 's ámbár Ő Felsége midőn hiv Magyarainak szivből fakadt kívánatát kegyesen elfogadá, a' távolabb vármegyéket külön küldöttségek felutasításától egyszersmind feloldani méltóztatott: még is harmincznégy megyétől jöve követség a' fővárosba, míg azok, kik a' hely távola 's az idő rövidsége miatt követségeket nem küldhettek, örömrzéseküket leghódolóbb felírásokban nyilatkoztaták.

Martzius 5dikét határozván Ő Felsége követségeki elfogadás-napul, ezek ugyanakkor a' magyar kir. udv. Cancellaria épületébe gyülekeztek fel 's innen pompás menetel a' cs. kir. várba érkezvén Ő cs. kir. Fensége a' Főherczegi Nádor vezeté innen az egyesült követségeket a' cs. kir. vár nagyobb vitézteremébe (Rittersaal), holis őket Császár és király Ő Felsége thrónon ülve fogadá.

Egri Patriarcha-Érsek 's Főispán Pyrker János László Ő Exja volt a' diszes követség érzeteinek tolmácsa 's minekutána ugyan Ő a' mit az alkalom kívánni látszott ékes latin beszéddel elmondá, Császár és Király Ő Felsége szinte latin nyelven következőleg válaszolt:

„Örömmel látunk titeket illy nagy számban ismét királyi székünkhöz gyülekezve, mint örömköveit a' ti hazátokban ujolag helyre állott jó egészségállapotnak 's szóló tanujit azon szeretet 's ragaszkodásnak, mellyet a' hiv Magyarok mindenha bebizonyítának Irántunk. Mély fájdalommal érezzük azon veszteséget, mellyet egy mindeddig ismeretlen népvészélytől olly hirtelen meglepetett hazátok szenvedé. A' mit Mi illy súlyos időben az oktató tapasztalás nyomdokin tettünk 's rendeltünk, azon meggyőződéssel vigasztal Bennünket, hogy semmit, a' mi csak hatalmunkban vala, nem mulasztánk el szeretett alattvalóink bátorítására, védelmére 's megmentetésére. Örömrünk 's vigasztalásunkra van az, hogy ók ezt bizalommal, szeretettel, hálával ismerik meg, 's hogy a' mi Magyarainkat is hasonló érzellem lelkesíti, az nekünk annyival örvendetesb, minthogy ezen érzések egyszersmind

legbiztosb utmutatók, mellyek szerint ti azon bajos helyzetben, mellyben vagytok, olly nehéz szornyságok, olly szánandó esetek 's olly nyugtalan idők közepett a' jövő létegesítő (organicus) országgyűlésen mind azok elintezésében sikeresen munkálkodni fogtok, mi titeket 's hazátokat a' csalékony theoriák káros befolyása 's azon zivatarok ellen, mellyek azokból mindenütt támadnak, megóhat, nemzeti characterteket sértetlen, törvényes jusaitok- és szabadságtokat épségben fentarthatja, vagy a' mik a' még található hibák kiedzésére, hézagok pótlására 's nagyobb tökéletesség megállapítására szolgálhatnak. A' Magyaroknak vele született tekintete 's tisztelete régi alkotmánya iránt ójon meg titeket azon veszélyektől, mellyekkel az ujtás-kórság 's külföld-majmolás, melly által ti magatokhoz 's dicséretes előditekhez (antecessores) lennétek hasonlatlanokká, mindenkor össze van kapcsolva. Igen is tanuságos mind az, mi közel és távol, mellettetek 's közöttetek történik. Arra int ez titeket, hogy erősen és szorosán simuljatek a' thronhoz 's hazaatyai czélzatinkat, királyi gondink 's fáradozásinkat, mellyeket javatokra örömezt vállalunk el, bizodalmatokkal segéljétek. Igy jutandotok a' rendületlen boldogság azon fokára, 's áldott hazátok azon mind inkább nevedő virágzásra 's jóllétre, mellyre titeket a' kegyes Gondviselés meghiva 's melly csüggedhetlen szorgalmunk végczélja."

„Tudassátok megbizóitokkal: hogy Mi mind azzal, a' mit Magyarország 's a' hozzá csatolt tartományok java kíván, legbuzgóbban foglalatoskodunk 's erre Isten kegyelméből Magunkban teljes erőt érzünk, 's legyetek ti, megbizóitok 's a' mi Magyarországunk 's a' hozzá kapcsolt tartományok minden Rendei királyi kegyelmünk 's hajlandóságunkról meggyőződve."

Midőn ezután az egyesült követségeket

Császárné 's Királyné Ó Felsége is ugyanazon teremben elfogadná, a' Patriarcha-érssek német beszédére szinte azon nyelven imigyen váiaszolt Ó Felsége."

„A' szeretet, hiveség 's hálának azon érzései, mellyek az Urak küldetésében jó királyok 's atyjok az én felséges Férjem iránt nyilatkoztatnak, az én szivemben is viszhangokat 's legszivesb részvételt találnak. Azon szorongattatások után, mellyeket a' mult évben Isten felvilágíthatlan végzése Magyarországra bocsátott, örömmel látom az Urakat ismét a' királyszék előtt. Jusson Nekem azon aggódásért, mellyet az Urak keményen meglátogatott hazájok iránt mélyen hordozék lelkemben, azon egyetlen, legkedvesb jutalom, hogy hon-anyai kívánatim Magyarország javára, diszletére 's virágzására teljesüljenek. 'S érezzék az Urak 's mind azok, kik a' veszély napjaiban nagy lelket 's adakozást mutattak szenvedő embertársok iránt, a' kötelesség hiv teljesítéséből eredő örömet 's jutalmat sok évig. Teljes bizodalommal fohászok Istenhez, kinek áldása védi a' népet, melly nemés és bölcs uralkodójához bizodalom és hálaérzettel ragaszkodik."

„Bizonyosakká teszem az Urakat 's megbizóitokat kegyelmem 's jó indulatom felől."

„Erre a' követségek az ifjabb Király 's Királyné Ó Felségöknél, továbbá Ferencz-Károly Főherczegnél, végre Károly cs. kir. Főherczegnél udvaroltak, holott Antal, János és Lajos Főherczegek is együtt voltak. Látható volt azon megindulás és háladó öröm, mellyet a' követség mindannyi — 300nál több — tagjaiban Ó Felségöktől 's a' cs. kir. Főherczegektől tapasztalt kegyes fogadtatás gerjeszte.

Ez örömnép jelentéséhez toldjuk azt is, hogy Urunk negyvened évi országlása emléknappját a' bécsi Pazmaneum nevendékei három nyomtatott versezettel üllötték, mellyeknek egyikét (anyanyelven) Lévay Sándor, másikat (anyanyelven) Haas Mihály, harmadikát (Róma nyelvén) Román István urak készítették.

A' magyar tudós társaság nagy gyűléséről.

Első közlés.

Nem lehetvén az 1831re szólott nagy gyűlést a' cholera miatt megtartani, annak pótlása most Martzius 5dikén kezdődött 's 12dikéig esténként tartott ülésekben történt; két elsejét, az Elölülőnek Bécsben járta alatt, gróf Széchenyi István másodelőülő, a' többi hatot pedig, valamint az Igazgató tanácsának folytatását Martz. 11dikén gróf Teleki József Főispán 's Elölülő ur vezetésén. Új tagok választása az 5dik 's 6dik ülésben folyt, titkos voksok többsége által e' rendel. Martzius 9dikén választatott levelező taggá harmincz, 's ez uttal azért több, mivel a' társaságnak mind inkább nevezkedő dolgai, számosabb tag közt leendő felosztást kívánnak. Találtak közöttük, kik neve, mint Iróké, még nem ismeretes, de azokról bizonyos hogy kéziratban lévő munkájikkal nem sokára eléállanak. Neveik itt következnek, abécze sorban:

Angyalffy Mátyás, Pesten.
 Baricz, főstrázsamester, Eszéken.
 Benyovszky Zsigmond, gróf, Pesten.
 Bolyai Farkas, prof. M. Vásárhelyen.
 Buczy Emil, prof. és könyvtárnok, Károlyfejérvárat.
 Csató Pál, a' társaság leírója, Pesten.
 Császár Ferencz, prof. Eimében.
 Czech János, Győr városa polgármestere.
 Csorba József, dr. Somogy varmegye főorvosa.
 Fabriczy Samuel, táblabíró 's ügyvéd Lőcsén.
 Fábrián Gábor, táblabíró 's ügyvéd Aradon.
 Győry Sándor, földmérő Budán.
 Gyurikovics György táblabíró 's Pozsony városa tanácsbelije.
 Hoblik Márton, Verőcze várm. főügyvéde 's táblab.
 Hoffner József, prof. Pesten.
 Hegedüs Samuel, Tordasi ref. pap, Erdélyben.
 Karácsonyi Mihály, nevelő Budán.
 Kassai József, nyugalomban lévő plebánus Pécsen.
 Kállay Ferencz, nyugalomb. lévő Auditor kapitány Kézdi-Vásárhelyen.
 Kovács Mihály dr. 's táblabíró, Pesten.
 Krajner Imre, gr. Festetics László ügyei Igazg. 's táblab.
 Luczenbacher János, ügyvéd Pesten.
 Nagy Károly, gr. Károlyi Lajos ur titoknoka 's pénztárnoka Bécsben.
 Pólya József, dr. Pesten.
 Sárváry Pál, prof. Debreczenben.
 Simay Kristóf, piarista, nyugalomb. prof. Selmeczen.
 Szontagh Gusztáv, főhadnagy a' Máriássy gyalog ezredében, Lemberghen.
 Sztrókay Antal, táblabíró 's ügyvéd Pesten.
 Tunyogi József, prof. Kolosvárott.
 Udvardy János, földmérő Egerben.

Martz. 10dikén helybeli rendes taggá a filozofia osztályában 2dik helyre választatott Szalay Imre, kir. egyetemb. professzor A' történetírás osztályába hasonlólag a' 2dik helyre helybeli rendes taggá Bajza József, ügyvéd; ugyan ezen osztályba a' 2dik helyre vidéki rendes taggá Czech János. A' Mathesis osztálya helybeli rendes tagjának, valamint a' törvényben volt vidéki 2dik rendes tagnak halál által megüresedett helye, ugy szintén ebben, a' helyb. tagok választása is későbbre halasztatván. Ezen napon választatott a' két tiszteletbeli megholt tag helyébe is más kettő, ugymint

Báró Berzeviczy Vincze, a' kassai magyar játékszinnek új életre hozója 's
 Báró Lakos János, a' 2dik Székely gyalog ezred ezredese, Kézdi Vásárhelyen,

két új helyre pedig

Gróf Károlyi György, és
 Vass László nagyváradi kanonok 's kir. egyetembeli prof. Pesten.

külföldi levelező taggá választatott végre, hasonlóan Martz. 10dikén

Bowring János, a' Poetry of the Magyar's Szerzője, Londonban.

B. Ferussac, a' Bulletin Universel kiadója, Párisban.
 Mezzo fante, bolognai prof. 's könyvtárnok.
 B. Zach Ferencz, Genuában.

A' többi közlések következnek. Pesten, Martz. 12dikán 1832.

Döbrentei Gábor titoknok.

Egerben e' f. Martzius 6dikán meghalálzott régi belső sinylődés utáni lép-evülésben (suppuratio lienis) főtisztel. Bán József kanonok 's apát ur, kinek derék magyar szívéhez képest méltán hosszabb életpályát ohajta minden szives ismerője, melyet a' jól tenni termett férfiu kora enyészteig mutatott mindenkori embersége 's nyájas vendégszeretése szerint reményleti bizonyossággal ítélve bővebb hatásra 's jótétre való fordítandó. Született ő Mező-Kövesden 1776 Január. 30kán; apátságát mint jászberényi plebanus nyere 1815ben; 1816ban kerületbeli alesperessé 's 1826ben gyöngyösi plebanussá 's négy esztendő be sem teltén egyszersmind a' patai kerületben főesperessé lön, végre pedig 1830 Aug. 3kán egri

*

valóságos kánonokszágra emeltetik. Béke porának!

A N G L I A.

Az alsó ház Febr. 22diki ülésében Vyvan úr kérdésére a' belgahollandi ügy iránt azt felelé lord Palmerston, hogy az elmaradt ratificatiók e' hónap 28dikaig ugyan nehezen, de reménysége szerint rövid időn meg fognak érkezni. Olaszországra nézve kérdeztetvén meg a' nemes lord, azt monda, hogy e' tárgyban, jelesül Franciaország célzatit illetőleg még most bővebb nyilatkozásokat nem tehet, de a' mennyire eddig e' tárgyról tudósítva van, a' jó egyetértés megbomlásától Anglia és Franciaország között e' részről sincs mit tartani. Ruthven úr kérdé, nem közölheté a' nemes lord némi felvilágításokat a' Görögországot illető alkudozások felől; mire lord Palmerston azt válaszolá, hogy az alkudozások folyton folynak 's nem sokára szerencsésen el is végeztetnek. Más nap a' reformbill vitatását folytaták.

A' felső ház Febr. 23diki ülésében ismét egy kérelmet nyujta be lord King az irlandi tizedrendszer változtatása végett. A' kérdés úgy mond a' nemes lord, annyira el van már határozva, mintha parlamenti végzés is járult volna hozzá, 's én reménylem, mi nem fogunk erőszakkal élni sem az elmaradt tizedek kicsikarásokra, sem általjában a' rendszer további fentartására. Attól tartok, hogy országunk népe egy fillért sem fogna olly csatára adni, mellyet mi illy célból az irlandi néppel kezdenénk. Gróf Limerick e' nyilatkozásra azt jegyzi meg, hogy a' most szólott nemes lord nevét 's characterét hihetőleg nem fogja kockáztatni olly javaslat által, melly a' testvér Irlandban az egyházi birtok eltöröltetésére céloz. Lord King feleli, hogy a' fenálló rendszer rossz, 's nem védhető; ugyan azért javasolja a' háznak, lépjen, ha léphet, e' tárgyban valamelly egyességre. Gróf Eldon az Isten szerelmére kéri a' házat, fontolja meg a' következtetéseket, midőn egy jól

alapult birtokjst meg akar semmisíthetni. Színtezt sürgeté lord Wynford, állitván, hogy ó a' birtok nemeiben különbséget nem ismér; ha az egyházi birtok sikerrel támadtatik meg Irlandban, ugy ingani fog minden más birtok is; ha az irlandi egyház megsérül, megsérül az angol egyház is 's ennek bukta az egész monarchia bukását vonandja bizonylyan maga után. — Szomorú vigasztalás, mond erre lord King, hogy minden oda van, ha a' birtok egy része csorbulást vagy változtatást szenved; ime az irlandi dözma megcsontult 's azt mondhatni, végképen elveszett! —

A' dublini Protestansok reformelleni felírására, mellyet gróf Roden mutatott be a' királynak (l. Jelenk. 20 sz.) így válaszolt a' Felség: „Mély sajnálkodással értem azon gondolatok 's érzések kifejezését, mellyek a' nekem áttadott felírásban foglaltatnak. Mindig kész vagyok olly panaszok előterjesztését kihallgatni, mellyek méltó okokon alapulnak 's lehetőségig fogok ügykezni ezek elhárításán. Ebeli ohajtatomban, meg vagyok győződve, az én parlamentem is osztozik, 's én annak bölcsesége 's méltánysága 's az én constitutioszerinti tanácsadóim őszintesége iránt olly bizodalommal vagyok, melly minden abeli gyanut elmellőz, mintha ők valaha arra tévedhetnének, hogy alattvalóim egy részével igazságtalanul bánjanak. Szükségtelen vala engem arra kérni, „hogy erős és részrehajlatlan rendszabások által tartsam fen a' törvényt 's hasonló védelmet mutassak alattvalóim minden osztálya iránt, mert ezek veltak királyi székre léptem óta kormányom változhatlan irányi 's azok is maradnak mindenkoron.“ Illy váratlan válasza a' királynak felette megdöbbsenté a' felírás előterjesztőit 's megörvendezteté a' főváros reformbarátit, kik abból a' bill sorsára nézve minden jót reménylenek.

FRANCZIAORSZÁG.

A' pairkamara vitatás alá vevé Febr. 21diken a' Január. 21diki nemzeti gyászünnep-

pet illető törvényjavaslatot. Drenx-Brézé XVI. Lajos halálát a' legnagyobb politikai szerencsétlenségnek tartja. Akkor, úgy mond a' királysággal együtt a' szabadság is semmivé lett. Fel kell tehát a' még erejében lévő törvényt tartani, mint erős torlását és roszalását a' revolutio kicsapongásinak. Bassano ur ellenben keménynek sőt szenvedélyesnek mondja azon hangot, mellyen némmeltyek a' franczia revolutióról szólani szeretnek. Mind ez, mind pedig a' császári kormány sok nagyot, dicsőt és hasznost tön vagy alapíta Franciaországra nézve, melly jók miatt mind a' kettő megérdemlené, hogy tévedésikről szánakozva, jótetteikről tisztelettel emlékezzünk. Nem az forog itt fen, hogy a' nem-gyászolás parancsoltassék, hanem hogy a' gyászparancsoló törvény szüntessék meg. Ha mást végez a' kamara, elene lesz Franciaország szava 's köz véleménye. Broglie ur a' biztosság ajánlatában a' juliusi tiszta és dicső revolutio szép characterének bemoeszkoltatására czélzó szándéket lát. Barbé-Marbois (ugyan az, ki mint minister 1816ban a' kérdésbe vett törvényt aláírta) csudálkozik, hogy a' charta egyik czikkelyének ellenére a' törvényhatóságokkal akarják ama' gyászünnepet megtartani, holott épen a' törvényszékeknek tiltja meg azon czikkely, nehogy valaki a' restauratio előtti politikai véleményiért vonassék kérdőre. Ha már a' kamara valami emlékeztetőt akar ama' gyásztettnek rendelni, adjon a' tanuló gyermekeknek szünnepet (vacatiót). (Nevetnek). Portalis ur (szinte volt minister) bámul, hogy az 1793diki gyászos revolutio olly eleven festetése után, mint a' millyet egyik tagjától csak imént hallott a' kamara, Marbois ur támadja meg az 1816diki törvényt, mellyet őmaga is aláirt volt. Valyon akkor esalatkozott e vagy talán most esalatkozik a' tisztelt pair? Barbé-Marbois: Valyon Portalis ur soha sem volt olly helyzetben, hogy olly törvényt irt volna alá mint minister, millyet meggyőződése rosznak talált? — A' kamara Maleville

ur javaslatát fogadja el ekképen: 1) Az igazgató- és törvényszékek minden év Januariusa 21dikén gyászjelül foglalatoságikat megszüntetik. 2) Az 1816beli Jan. 19diki törvény eltörültetik. (Ezen végzés Febr. 22dikén vitetett meg a' követkamarának, melly azt e' tárgyban már előbb munkáldott biztosságának adta ált.)

Toulon Febr. 17dikén: „Egy kereskedőhajó tudósítást hozott olaszországi elsőbb expeditiónkról. Hajós osztályunk Civita-Vecchia kikötőjébe megérkezett 's katonáit kiszállította. Mense és Rhone gabarrok (kisebb hajók) ugyan oda eveztek, 's e' pillanatban követi őket Pelikán gőzhajó.“

Joly ur, (az oppositio felén) general-procuratori hivatalából a' montpellieri kir. törvényszéknél elbocsáttatott. Barthe ur ezt neki rövideden így írta meg: „Uram! Sajnálkozva jelentem az urnak, hogy én azon kénytelenségbe hittem helyezve magamat, hogy ő Felségének az Ur elbocsáttatását general-procuratori hivatalából a' montpellieri kir. törvényszéknél ajánljam. Fogadja az ur 's a' t. A' pecsétör Barthe.“

Az austriai követ Apponyi gróf nagy bált ada Január. 21kén mellyen Orleans herczeg 's a' kül-országi követe mind jelen voltak.

Többé Franciaországból Algirba lovat általszállítani nem szabad 's mint a' katonaujság hivatalosan közli, még főtisztnek sem lovastul együtt álhajózni.

Mint Besançonból jelentik, az ottani kormányzó general parancsolatot kapott: azon Lengyelek névlajstromát készítné el, kik franczia hadi szolgálatba kívánkoznak. Száz csapatokra fognak majd felosztatni 's Toulonba küldetni, honnan Algirba evezendnek 's itt fegyvert 's rendeltetést kapnak.

A' parisi levelek egy Senlisi iratot közlenek, melly szerint a' Hami erősség kormányzója parancsul vevé: ügyelne a' 4 examiner fogolyra szorgosan, nehogy részt vehessenek a' károlypárti zenebonákban. Peyronnet ur erre a' „Courier de l'Europe“ szerkeztetőjéhez illy értelmű sorokat kül-

de Febr. 18ikán: Uram! épen 16ikáról költ lapjait olvasom. Az urat senlisi levelezője eltévelyíté, mert mit tudhatni ott a' Hamvári dolgokrul? ne gyötörje kérem barátinkat, kiknek különben is elég alapjuk van keserűségre. Nincs izetlenebb mint azt hinni hogy mi összeesküvésekről álmodozhatunk. Ez legneveltségesb ürügy lenne a' legképtelenebb törvény-szegésre; hát csakugyan nem maradhat nyugtunk háborítatlan? hét hónap óta szobámat ülöm, s három óta csipéim fájdalma miatt lábaimat nem használhatom; 12 négyszeg láb mozoghatásom köre a' világon. Még ez is tágas? jó; hurezoljanak bár heva is, csak az Istenért bolondok által ne hagyjanak megtámadtatni bennünket. Mindenkinek jut sors, nekem a' fogság, míg Isten akarandja, osztály-végzetem, de az eszezsuszottak elmaradhatnak. Nem ismerék törvényt, melly a' tébolyodságnak befolyást engedne az ügyekbe 's a' t.

Január. 6ikán költ Cзыprus szigeti tudósításként, Ibrahim, az egyiptusi alkirályfi Jean d'Acet serényül ostromolja, noha sergei a' most hűs 's esős syriai éghajlat miatt sanyarún szenvednek.

A' nyilvános munka 's kereskedési ministerium budgetje válságos nyugpont a' többi statusköltsegi vitatás közben; ebből ugyan sem bel- sem külpolitikai fontos kérdések nem fognak keletkezni, itt csupán a' hasznos iránt kereskednek, mi mellett minden követ nyugton közölheti tapasztalatit. Ez ugyan az országra nézve igen hasznos lehet, de egy törvényhozó test tagjai, melly a' tüzes mozgást már megszokta, illy nyugvásban könnyen elálmosulhatnak.

Algírból írják Febr. 2ikáról: hogy a' rovigói herczeg 4500 mázsa gyapjút vetvén Algír mór (maurus) lakosira, mint a' katonák számára kívántatót, nagy elégedetlenségre nyújtott alkalmat, melly csak a' követeles fele odaengedtével csilapítathatott le, másik felét pedig a' hadi kormány tilalma szünteté meg, a' lakosok teljes megnyugtathatóságokra.

BELGIUM.

Báró Beytz a' 70 esztendőös belga tanácsnok Febr. 14ikén Brüsszelben meghalt. Ő egy brüggi seborvos v. sebész fija volt, Párisba jött mint követ az 500zasok tanácsába, ő volt első ki Bonaparte generált Lucian jelenlétében törvény-oltalom kivűlinek sürgeté határoztatni. Napoleon később, ki őt eleven könyvtárnak nevezgeté, magas tisztségekre magasztalá. Czimeres mathematicus és csillagász volt, e' mellett számos ó és új nyelvben jártas 's olly jeles emlékezetű, hogy jó kedvében több görög tragoediát is el mondott.

OLASZORSZÁG.

Ő Szentsége 16ik Gergely által Febr. 24ikén tartott titkos consistoriumban többek közt főtiszt. Milde Eduard Vincze eddig Leitmeritzi püspök bécsi érsekké; 's főtiszt. Palogyay Imre kassai megyés püspökké hirdettetett.

A' toscanai nagyherczeg sínyledezve szenved hitvese élte iránt csökkenő reményén. Toscana nagyherczegség a' bécsi congressus végzeteként Ausztriára szálland, 's mivel az oklevél (acta) nem határozza meg kereken: ha valyon független status maradjon é ezen császári feudum (haszonjóság) alaposan hihetni hogy egy testbe forradand Ausztriával a' nagyherczeg elhunyta után.

John Nelson ur, éjszakamerikai ügyviselő Január. 29ikén volt udvarlason a' nápolyi királynál. Az egyesült statusok némelly polgári tetemes kárt szenvedtek nápolyi kereskedésükben, mint Jackson előlülő a' közelebbi nemzetgyűlés megújításakor is panaszkodék, kétség kívül Nelson urra bízott az elégtétel-sürgetés. Syrakusai hírek szerint oda legközelebb 4 éjszakamerikai hadihajó érkezett.

Mint ritkaságot emlegetik hogy a' napokban egy nápolyi hajó maccaroni, só, olaj 's borral terheltén Braziliába vitorlázott el.

A' nápolyi angoly főconsul is elveszté hivatalát, az ezt mindenütt, hol diplomatiiai agens van, eltörlő legujabb törvényczikkely értelmeként.

OROSZ BIRODALOM.

Az orosz czár Febr. 5iki parancsolatja herczeg Czartorisky Ádámot szintazon alapnál fogvást, melly szerint a' mult October 18iki ukas értelmében az orosz lovagrend névsorából kitörültetett, most a' fejérsaséből is kizárja.

Sz. Péterváron a' mult esztendőben német ujsági lap 800,670 orosz pedig 3,605,703 jelent meg, 's így napjában általányosan 14,160 jöve napfényre; a vasárnapokat ide nem tudva, mellyen, mint tudjuk, Oroszországban ujság nem adatik ki.

GÖRÖGORSZÁG.

A' franczia Constitutionnel illy levelet közöl Naupliából Jan. 16áról. A' Constitutionalisok csaknem egész keleti és nyugati Görögország urai. Missolunghi kezökben van, tegnapelőtt pedig elfoglalák Eleusist. A' Capodistriás-pártnak több tiszte fogságba esett. A' constitutionalis sereg, mintegy 8000 ember, beszálland Moreába, holott szives fogadtatást reményl. A' Hydrába gyült követek végre megegyeztek a' Megarában maradottakkal 's így többséget képezvén az ideigleni kormánybiztosság három tagját megismerék. Capodistriás baráti alkuvókat küldöttek a' Constituonalisokhoz azon ajánlattal, hogy mindenben megegyeznek velök, ha C. Ágoston praesidens marad, vagy legalább az új kormánybiztosság tagja; de éppen Capodistriás elmellőztetése az első pont, mellyet amazok békülési feltételül tesznek. Az angol és franczia consulokkal nincs megelégedve a' Görögség. Nagy befolyást engednek azok az orosz kormánynak, holott egy szavok elég volna a' polgárháboru elnyomatására. A' Capodistriánusok hogy egyenletlenséget okozzanak ellenjeik közt, két ordonnanceot bocsátottak ki, mellyek egyike a' Constitutionalisokat lázadóknak (rebelliseknek) bélyegzi, másika Guereast Colocotroni fiát a' felállítandó peloponnesusi 15 bataillon vezérévé nevezi ki.

BRAZÍLIA.

A' riói legújabb tudósítások szomorú ké-

pét festik Brazilia jelen és jövő állapotjának. Megegett, a' mit a' császár 's az európai párt elűzetése után várni lehet: a' külön tartományok 's a' népség külön osztályi elszakadoznak egymástól 's egymás ellenjei. A' Mulattok, kik a' Szerecsenek (Negerek v. Feketék) segedelmökkel éltek a' Fejérek (Európaiak) elűzetésére, most már ugyanazon Negereket nem bírják zabolában tartani, 's Riot, Bahiat, Fernambucot minden órán Negerláadás fenyegeti. Habár a' Fejérek 's Félfejérek nagyobb hatású energiájok 's több pénzök által az uraságot most még megtartják is, rövid időn minden bizonnyal megsemmisíti őket a' Feketék sokkal tetemesb és hamarabb szaporodása 's nőttön nevedő szításuk a' polgári szabadsághoz. A' Feketék tenyészőbbek a' Fejéreknél 's nem csak fajok ezen szaporasága által győzendik meg a' Fejéreket, hanem a' két faj elegyedése által is, mint-hogy a' fejér osztály büszkesége nem fogadja fel a' Mulattokat 's ezek a' Negerek által közel ivadékokban ismét feketékké változnak. Minden újabb politikai mozgás a' fejér faj kevesbülesét vonandja maga után mind addig, mig ez egészen eltűnik 's most már délszaki Amerikának felét, jelesül Braziliát, úgy tekinthetni, mint negér birtokot. Ezen elhatalmasodásuk a' Negereknek foglalatoskodtatja most egész Amerikát 's különösen az éjszakamerikai Statusok eddigi politikájokat a' rabszolgákra nézve tökéletesen megváltoztatá. Kiki tudja, milly hevesen szegülnek ellen a' délibb statusok, (mellyekben sok a' rabszolga) ugyanezen rabszolgai felszabadíttatásnak, mellyet az éjszakibb statusok sürgettek; ezen pont az, melly a' jelen század kezdete óta csaknem mellőzhetlen elválással fenyegeté a' két párt-ra szakadt szabad Statusokat. De most már a' negér faj elszaporult ön tartományokban 's a' nagy suly, mellyet az Délamerikában nyere, megváltoztatá a' szabad Statusok ebéli gondolkodását, 's magok a' délszakra fekvő tartományok is teljes erővel azon van-

nak, mikép szabaduljanak meg minélelőbb valamennyi rabszolgáiktól. Mióta egy amerikai társaság gyarmatot kezd Afrikának nyugati partjain Liberia nevezettel, hova Negereket is kész volt átszálltatni, azonnal kinyilatkoztaták a' délibb statusok (az egy dél Carolinát kivéve), hogy ők e' czélra valamennyi rabszolgájikat áltengedik 's egyes birtokosok olly számmal ajánlanak a' társaságnak rabszolgákat, hogy ez a' költség tömérdeksége miatt nem képes azokat mind elfogadni 's átszálltatni. Méltó megjegyezni azt is, hogy Virginiában és Kentuckyban sok tulajdonos épen a' legépebb, legifjabb, következőleg dologra legalkalmasb rabszolgáit adta ált, csak azért hogy szaporatenyészsöknek Amerikában gátot vessenek. E' szerint három nagy változás készül a' világ lakosi 's birtokosi között, mellyeknek jövőendő egész behatását az emberiség sorsára előre nem számíthatni fel. Egyik a' Negerek uralkodása Délamerikában; másik: ugyan a' Negerek elenyészsésök Éjszakamerikából 's ez által az éjszakamerikai statusok még szorosb egysége, egyé forradása; végre a' műveltség és polgárisodás csirája a' liberiai gyarmatban Afrikában, melly szapora elnyomhatatlan kifejléssel 's haladással nyugot-afrikát a' polgárisodás itt még nem látott fokára juttatandja.

ELEGY HIREK.

Gróf Orloff Febr. 20dikán érkezett Hágába. 21dikén a' királynál ebédelt.

Krakó szabad városa a' védő hatalmaságok követői szorgalmazásokra a' mult Febr. 6dikán újra kiadá parancsolatul, hogy

minden e' városban tartózkodó 's az utóbbi lengyel háboruban részt vett tiszt és katona, kiknek a' maradhatásra hiteles, felhatalmazó levelök nincs, e' várost a' közlegények ugyan tüstént, a' tisztek pedig Febr. 16dikaig okvetetlen hagyják el, különben erőszakkal igazítottatnak ki.

Egy levél Moldvából a' pétervári ujságban nem győzi Kisselew orosz general kormányát a' két fejdelemségben 's a' haladást, mellyet ezekben a' polgárisodás (civilisatio) tesz, eléggé dicsérni. A' két diván (ország vagy rendek gyűlése) Jassyban és Bukarestben folyvást dolgozik az ország belső, u. m. financia, törvénykezés, védelem és oktatásbeli szerkezetén, 's már kincstárrok 's két nemzeti (oláh) nyelvű pol. ujságok is van. (Nekünk még is négy van már, hál' Istennek!) Gymnasiumok készülnek Jassyban, Bukarestben, Botochanban és Krajowában. Polgárok számosan költözködtek a' két fejdelemségbe, hogy azoknak polgári javaikban részesüljenek.

A' brüsseli katonai főtörvényszék a' Steven ur (Messenger de Gand kiadója) ellen hozott genti ítéletet megsemmisíté, meghagyván a' nevezett ujságíró tüsténti szabadon bocsáttatását, annak kárpótlásbeli keresete is fentartatván.

Pénzfolyamat:

Bécs (Martz. 9kén) közép ár:	
Státus 5 pC. kötelezőlev.	85 $\frac{1}{2}$ p. p.
— 4 pC.	75 $\frac{3}{4}$ —
— 1820diki nyeres. kölesön	173 $\frac{1}{2}$ —
— 1821diki	121 $\frac{1}{2}$ —
Bécs vár. 2 $\frac{1}{2}$ pC. bankó-kötel.	47 —
Az udv. kam. 2 $\frac{1}{2}$ perCt kötel.	— —
Bank-actiak v. részvények darabja 1117	— —

A' gabonának pesti piaci ára Martz. 13kán 1832.

Pozs. m. vtó gar.	legjobb	középszerű	csekélyebb	Pozs. m. vtó gar.	legjobb	középszerű	csekélyebb
Tisztabúza	126 $\frac{2}{3}$	120	113 $\frac{1}{2}$	Zab	30 $\frac{2}{3}$	29 $\frac{1}{3}$	26 $\frac{2}{3}$
Kétszeres	86 $\frac{2}{3}$	83 $\frac{1}{3}$	80	Köles	46 $\frac{2}{3}$	43 $\frac{1}{3}$	—
Rozs	53 $\frac{1}{3}$	50	48 $\frac{2}{3}$	Köles kása	—	90	—
Árpa	42 $\frac{2}{3}$	40	—	Kukoricza	37 $\frac{1}{3}$	36	34 $\frac{2}{3}$

Szerkezteti Helmezy — Nyomatja Landerer.